
Návštěvníkům poradí téměř se vším, ale žáby vyhnat neumějí

Návštěvníkům poradí téměř se vším, ale žáby vyhnat neumějí

Poradnu pro veřejnost Botanické zahrady Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze naleznete každé úterní dopoledne snadno. Před jejími dveřmi postávají návštěvníci se sáčky a taškami, v nichž nesou své úlovky nebo nemocné rostliny ke konzultaci. Místnost není kromě polic s botanickými knihami nijak speciálně vybavena, poradna totiž funguje přímo v kanceláři zástupkyně ředitele Mgr. Věry Hroudové.

První poprázdninový termín, kdy bylo pro veřejnost opět otevřeno, se tu dveře netrhly. Poslední tazatelka přišla již mimo vyhrazené hodiny, přesto ji Mgr. Hroudová neodmítla. „Nemám to srdce říct ne, protože lidé k nám jezdí z celé republiky a někdy jim to prostě jinak nevyjde,“ vysvětluje svou toleranci.

Jak dlouho už poradna pro veřejnost v Botanické zahradě funguje?

Lidé se chodili ptát od nepaměti. Doktor Větvíčka se snažil dát poradenství určitou formu a hlavně vymezit čas, aby návštěvníci nechodili v průběhu celé naší pracovní doby. I když uznávám, že čas dopoledne od 10 do 12 hodin nevyhovuje lidem, kteří pracují. Ale i ti si k nám nějak cestu najdou. Třeba i prostřednictvím internetu, dotazy lze posílat i e-mailem.

Lidé se na nás ze setrvačnosti obracují i jako na toxikologickou poradnu, kterou tu kdysi měl právě doktor Větvíčka. Tato problematika je ale velice složitá, neboť k ní existuje málo odborné literatury a učit se dá pouze na základě dlouhodobých zkušeností. Vybavuji si například dotaz, kdy volali studenti, že dali kamarádce z legrace k narozeninám místo obyčejné cibule cibulku hyacinty. Dívka už jí půlku snědla a oni chtěli vědět, zda se otráví, nebo ne.

**Druh ořešáku se povedlo určit na základě odborné literatury i dostupné „minisbírky“ uschlých plodů
S jakými dotazy k vám lidé nejčastěji chodí?**

Je to dáno hodně ročním obdobím. Po dovolených přicházejí s rostlinami, na něž narazili během svých cest, na jaře více řeší zahrádkářské problémy. Často lidé přicházejí pochopitelně s chorobami rostlin, naše poradna by se však ráda zaměřovala hlavně na determinaci rostlin. Určit nelze samozřejmě všechno, zvlášť pokud někdo přinese pouze jeden zelený list a doufá, že mu na jeho základě zázračně určíme i každou tropickou rostlinu, kde je určování obzvláště složité.

Můžete zapátrat v paměti a vzpomenout i nějaké netypické otázky, na něž jste odpovídala?

Jedna paní telefonovala, že má na zahradě u chalupy ropuchy a bojí se jich. Co prý s nimi má dělat? Tak jsem jí řekla, že se bude muset asi odstěhovat.

Student FAMU zase potřeboval určit některé jedovaté rostliny a zjistit něco o jejich účincích. V rámci své školní práce na ně nechával působit nějaké médium používané při vyvolávání a zjistil zajímavou věc. Místa, kde byly v rostlinách jedovaté látky přítomny nejkoncentrovaněji, byla prosvětlená. Jakoby propálená.

Jednomu případu jsem se věnovala dlouhodoběji. Přišel tatínek s dospělou dcerou a po rukou a na nohách měli puchýře nebo jizvy po nich. Mají to prý každý rok po sekání louky u chaty. Původně ji sekali sekačkou, tu jim ale ukradli, tak používali kosu. Protože louka byla hodně vlhká, sekalo se jim to kosou špatně, a proto začali používat srp. Nejprve jsme vyloučili, že nepůjde o bolševník velkolepý, ten by s jeho dvěma metry výšky asi nepřehlédli. Dcera si pak půjčila v knihovně Naše květiny a snažila se určit, co na louce roste. Určila toho docela hodně, rostliny přinesla i vylisované. A mezi nimi jsme našli pryskyřník prudký, což je běžná, ale jedovatá luční kytky. Normálně takové velké problémy nepůsobí, ale ti lidé sekali srpem vkleče a navíc na chatě neměli tekoucí vodu, takže látka na těle působila dlouhou dobu.

Tazatel přinesl do poradny část rostliny, kterou si přivezl z jižního Slovenska

Na základě jednoho dotazu teď dokonce vzniká knížka. Přišel za mnou mladý muž s kusem takové suché rostliny a chtěl vědět, co to je. Řekla jsem mu, že z toho je nemožné něco přesně určit, dostala jsem se jen do čeledi. A on, že z toho vyfotil plod a s touto fotkou vyhrál fotografickou soutěž. Podobným fotkám se začal věnovat stále víc, vyžádala si je od něj dokonce i National Geographic. Pak jsem zjistila, že jsme s Viktorem Sýkorou spolužáci z fakulty. Viktor si začal u nás půjčovat různá semínka a plody na focení a výsledkem je knížka Tajemství rostlin, která jde dnes do tisku a k níž jsem já připsala textové komentáře.

Poradna funguje v hodně provizorních podmínkách. Je v plánu nějaké rozšíření prostor?

Stávající prostory jsou pro fungování poradny naprosto nevyhovující, zvláště v zimě, kdy přijde najednou třeba osm lidí a nemají si kam odložit a kam si sednout. Moje představa je, že bychom měli speciální víceúčelovou místnost s počítači, v níž by se mohlo usadit dvacet lidí. V určené dny by zde fungovala poradna pro veřejnost, přemístila bych sem svoje odborné knihy, ale mohli by se tu posadit a poslechnout si úvodní prezentaci i žáci, kteří přijdou na exkurzi.

Dámy přišly s nemocnými rostlinami ze svých zahrádek

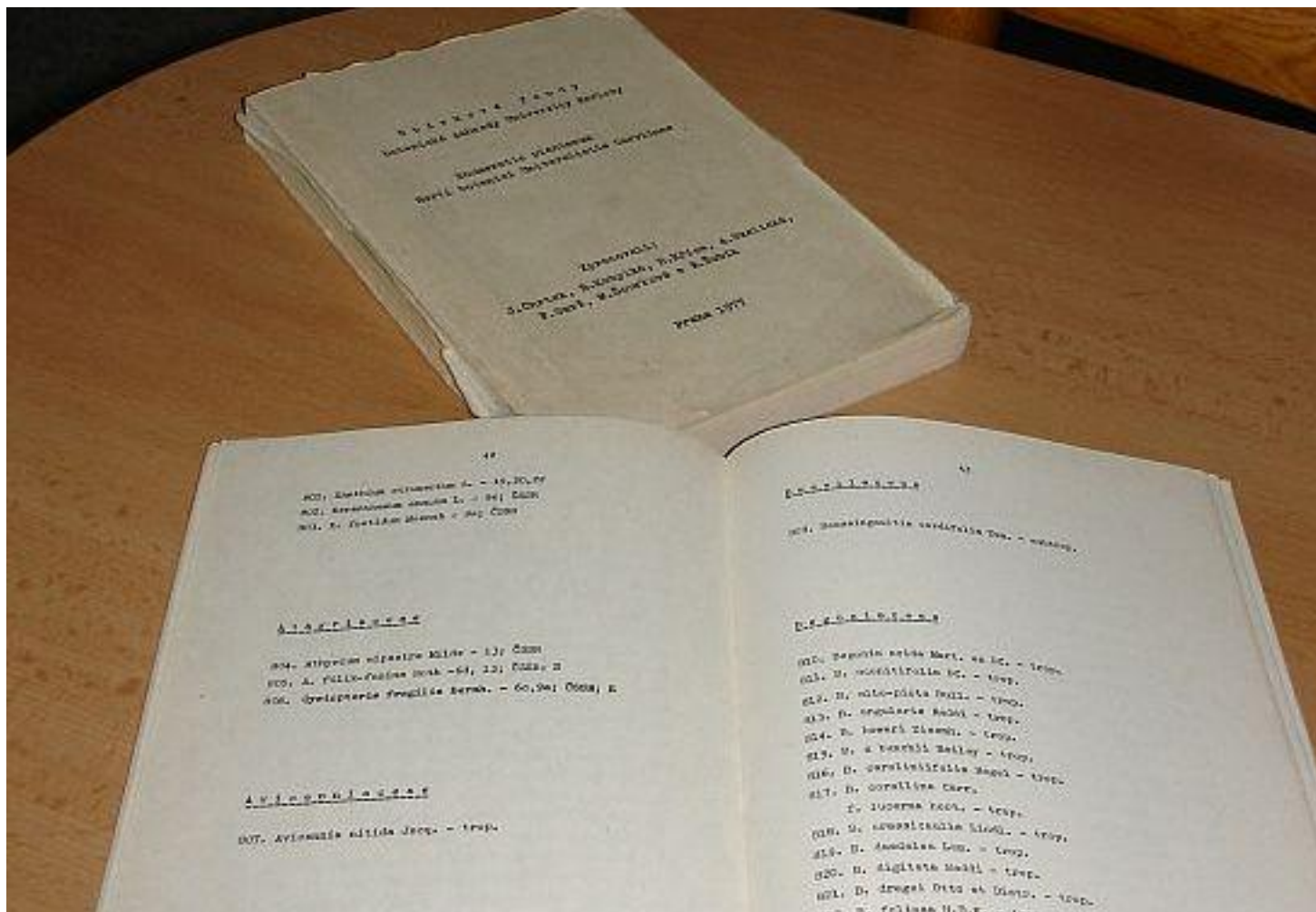
Uvažujete, že byste využili také pomoc studentů Přírodovědecké fakulty UK?

Co se týče spolupráce se studenty, rádi bychom je vyškolili např. k provádění po venkovních i skleníkových expozicích, třeba pro školy nebo pro veřejnost o víkendech. Já bych jim připravila své rámcové představy o tématu a oni by si pak mohli sami aktivně doplňovat další věci. Studenti pedagogického oboru by nám dále mohli pomoci například s vytvářením pracovních listů pro školy.

Snažíte se čerpat i ze zkušeností botanických zahrad v zahraničí?

Líbí se nám pozice dobrovolníků, které jsou třeba ve Spojených státech nebo Austrálii velmi rozšířené. Tady se starší paní, kterým chybí vlastní zahrádka, ujmou kusu záhonu, o který se starají. Mají ho označený svou vlastní vlaječkou, takže lze v případě nějakého problému dohledat, kdo ho okopává. Vyřešit by se ale nejprve musely právní záležitosti, zejména podoby pracovní smlouvy.

Pomoc by byla možná i formou „nefyzické práce“, tedy formou průvodcovství nebo poskytování informací návštěvníkům. Jsou lidé, kteří nechtějí nechat hlavu spát, mají o naši zahradu zájem a jsou schopni si nějakou problematiku dostudovat. Ti by mohli třeba dvakrát týdně přijet a nabízet svou odbornou pomoc tápajícím návštěvníkům. Dnes jsem si už vzala kontakt na jednoho našeho pravidelného návštěvníka poradny...

Botanickou zahradu trápí, že nemá aktuální seznam rostlin. "Vytvoření nového Enumeratia plantarum je nezbytností. Věřím, že se podaří dohodnout spolupráci s katedrou botaniky," přála by si Věra Hroudová. (Lucie Kettnerová)